

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 38PPOm/1/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121202029
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Krajčovicová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2021:6121202029.1

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti W. I., I.. XX.XX.XXXX a W. I., I.. XX.XX.XXXX, obe trvale bytom Z. Z., V. XX, G.. Č.. Z. Z. Z., M. X/A, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, deti matky B. W., I.. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. Z., V. XX, G..Č.. Z. Z. Z., M. X/A a otca W. I., I.. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. Z., V. XX, t.č. v Ústave na výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody, Komenského 7, Banská Bystrica, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd maloleté deti W. I., I.. XX.XX.XXXX a W. I., I.. XX.XX.XXXX, obe trvale bytom Z. Z., V. XX, G.. Č.. Z. Z. Z., M. X/A, dočasne zveruje do starostlivosti starej matky maloletých detí, X. I., I.. XX.XX.XXXX, bytom Z. Z., W. X.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica (ďalej len „Úrad“) sa návrhom podaným na tunajší súd dňa 05.01.2020 domáhal nariadenia neodkladného opatrenia podľa § 365 CMP, aby súd maloleté deti W. I., I.. XX.XX.XXXX a W. I., I.. XX.XX.XXXX, dočasne zveril do starostlivosti starej matky maloletých detí, X. I., I.. XX.XX.XXXX, bytom Z. Z., W. X, z dôvodu, že život, zdravie a priaznivý vývoj maloletých detí je vážne ohrozený. V návrhu úrad uviedol, že eviduje spisovú dokumentáciu maloletých detí od mesiaca december 2019, kedy úrad prijal oznámenie z Okresnej prokuratúry Banská Bystrica o skutočnostiach nasvedčujúcich zanedbávaniu riadnej výchovy maloletých detí zo strany matky, kde bolo konštatované, že sa matka o deti riadne nestará, odchádza za inými mužmi a užíva psychotropné látky (pervitín). Úrad v tejto veci nezistil u matky užívanie psychotropných látok a ani nedostatky v starostlivosti o maloleté deti. Inicioval však vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ambulantnou a terénnou formou, v Centre pre deti a rodiny Banská Bystrica, s čím matka súhlasila. Matka sa rovnako podujala podstúpiť vyšetrenie v Centre pre liečbu drogových závislostí v Banskej Bystrici (CPLDZ) za účelom odobratia biologického materiálu na možné užívanie psychotropných látok. Otec maloletých detí bol vzatý do väzby a následne rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 1T/21/2020 zo dňa 07.05.2020 uznaný vinným zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody nepodmienečne vo výške 20 mesiacov. Trestná vec otca je v súčasnosti vzhľadom na podané odvolanie zo strany otca v štádiu odvolacieho konania. Po vzatí otca maloletých detí do väzby sa matka presťahovala k svojmu novému partnerovi na adresu K. XX, kde istý čas spoločne s maloletými deťmi žila v domácnosti L. Y.. Do tohto času matka pracovala ako pomocná sila v Reštaurácii Soprano, Banská Bystrica. Vzhľadom k tomu, že úrad nepretržite pracoval s predmetnou rodinou, neprestajne disponoval aktuálnymi informáciami a súčasne vykonával sociálnu intervenciu a pomoc rodine. Matke bola neustále poskytovaná odborná i sociálna pomoc, ako aj psychologické poradenstvo a asistencia. V tejto súvislosti sa konalo niekoľko prípadových konferencií, pričom matka javila ochotu spolupracovať a spolupodieľať sa na sanácii rodinného prostredia. Matka súčasne spolupracovala s Centrom pre deti a rodiny a pravidelne sa zúčastňovala aj odberu biologického materiálu v CPLDZ. V tejto súvislosti úrad inicioval aj ambulantnú pomoc v zmysle zlepšenia vzťahov s matkou otca maloletých detí pani

I., k čomu však nedošlo. Pre nehody so svojím novým partnerom, ako aj kvôli verbálnym a fyzickým atakom, bola z adresy K. XX nútená sa odsťahovať, pričom jej úrad, po poskytnutí všestrannej, vrátane materiálnej pomoci, poskytol možnosť núdzového bývania v zariadení núdzového bývania KOTVA, Mičinska cesta 19/A, Banská Bystrica. Do tohto zariadenia sa nasťahovala spoločne s maloletými deťmi dňa 23.06.2020. Počas pobytu v tomto zariadení bolo matke zo strany úradu opätovne matke poskytnuté sociálne poradenstvo a pomoc vo forme uplatnenia nároku na štátne sociálne dávky, ako aj právna pomoc v rámci Centra právnej pomoci, kvôli vyriešeniu exekučnej pohľadávky, ktorá jej medzičasom vznikla vo výške okolo 3000 eur. Počas pobytu v tomto núdzovom zariadení si matka intenzívne hľadala nové zamestnanie a bývanie. U maloletých detí sa začali prejavovať známky nevhodného správania spôsobeného nevhodným sociálnym prostredím v zariadení. Matka vystriedala niekoľko zamestnaní a brigád, mnoho ponúk však nebolo reálnych najmä z dôvodu mimoriadnej situácie v krajine. Stále sa však zúčastňovala aj dobrovoľných kontrol v CPLDZ, kde sa za obdobie od 07.01.2020 do 10.02.2020 nepreukázalo požívanie psychotropných a omamných látok. Fajčenie však priznávala, ako aj občasné požívanie alkoholických nápojov. Správa z CPLDZ z dňa 02.09.2020 znovu nepreukázala pozitívny toxikologický nález. Maloleté deti medzičasom začali navštevovať Materskú školu na Magurskej ulici v Banskej Bystrici, pričom si maloleté deti, počas pracovnej zaneprázdnenosti matky, vyzdvihovala ich stará matka pani I.. Matka následne sama iniciovala odhodlanie presťahovať sa na inú adresu, do prenájmu, kvôli nevhodnosti prostredia pre maloleté deti. U maloletého W. sa postupom času začala prejavovať rečová zaostalosť, kvôli čomu sa podrobil psychologickému a logopedickému sedeniu. Dňa 09.10.2020 sa matka spoločne s deťmi presťahovala na adresu M. X/A, Z. Z. do novostavby, za ktorú mesačne uhrádzala 350 eur. V tomto čase si našla aj novú prácu, ktorú však musela kvôli mimoriadnej situácii v krajine zanechať. Aj toto obdobie bolo charakterizované permanentnými zmenami v sociálnej situácii matky. Úrad neustále zabezpečoval matke hmotnú a odbornú pomoc. Predškolské zariadenia ani všeobecný lekár pre deti a dorast neavizoval zanedbávanie starostlivosti zo strany matky. V poslednom období úrad obdržal aj niekoľko telefonických oznámení starej matky maloletých detí pani I. o tom, že matka sa voči maloletým deťom vulgárne vyjadruje a nevhodne správa a bije ich. Dňa 28.12.2020 sa na úrad dostavila pani I., ďalej I. Y., ktorá je sestrou pani W. a pán T. W., ktorý je otcom menovanej. Všetci v tejto súvislosti zhodne uviedli, že majú dôvodné podozrenie o zanedbávaní starostlivosti o maloleté deti zo strany matky. Pani W. ich odmietala vpustiť do svojho bytu, v ktorom neskôr zistili, že je v ňom neporiadok, porozbíjané sklo, krv na stenách a iné indície svedčiace o alkoholových excesoch matky. Maloleté deti boli údajne hladné, nahé a bez dozoru sa pohybovali po bytovom dome. V domácnosti matky sa nachádzal aj cudzí človek, zrejme nový partner matky, ktorý bol tiež pod vplyvom návykovej látky. Na základe uvedeného oznámenia úrad dňa 29.12.2020 preveroval situáciu mal. detí. Prenajímateľ nehnuteľnosti pán K. úradu uviedol, že s menovanou sú v bytovke problémy, jej správanie je neprispôsobivé a rodinu toleruje len kvôli maloletým deťom. Aj napriek tomu však prenajímateľ jednostranne ukončil zmluvu o poskytovaní bývania a stanovil menovanej termín vystaňovania do 10.01.2021. Menovaná tiež spôsobila škodu na zariadení asi v sume 1060 eur, čo bolo taktiež oznámené orgánom činným v trestnom konaní. Na predmetnej adrese už niekoľkokrát zasahovala aj hliadka Policajného zboru SR, kvôli výtržnostiam a podozreniam z požívania návykových látok a priestupkov vo veci občianskeho spolunažívania. Pani I. tiež úradu uviedla, že v domácnosti matky sa často striedajú rôzne sociálne skupiny, matka zrejme žije sexuálne intenzívne, pričom neberie ohľad na prítomnosť maloletých detí. Časté striedania návštev v nehnuteľnosti sú zrejme. Matka bola upozornená na zistené nedostatky a nevhodnosť jej konania. Matka prisľúbila nápravu a tiež, že absolvuje kontrolný odber v CPLDZ. Úrad dňa 04.01.2020 telefonicky kontaktoval pani W., ktorú dôrazne upozornil o možných následkoch jej nevhodného konania. K poslednému incidentu došlo dňa 04.01.2020 večer, keď v byte musela opätovne zasahovať hliadka PZ SR. Pri tomto incidente bola matka nájdená rýchlou zdravotníckou pomocou v stave ťažkej opitosti, pričom sa maloleté deti nekontrolovane pohybovali po zariadení bez akéhokoľvek dozoru. Stará matka maloletých detí, pani I., ktorá je zamestnaná na Slovenskej pošte, je ochotná a plne odhodlaná zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti, býva na adrese W. X, Z. Z. v trojizbovom byte, ktorý je v jej osobnom vlastníctve. V nehnuteľnosti sa zdržiava spoločne s partnerom. Byt je primerane zariadený, jeho súčasťou je aj detská izba, v ktorej sa nachádza posteľ, písací stôl so stoličkami, skriňou na oblečenie a rôznymi knihami a poskytuje dostatočný priestor pre oddych a relax. Celkovo pôsobí nehnuteľnosť čistým a udržiavaným dojmom a hygiena domácnosti je taktiež na vysokej úrovni. Výdavky domácnosti tvorí nájomné spoločne s energiami, poisťkami spolu 180 eur, hygiena 100 eur, výdavky na telefón 20 eur, na dopravu rovnako 20 eur a výdavky na stravu mesačne okolo 400 eur. Príjmy domácnosti sú tvorené mzdou pani I. vo výške 600 eur a dôchodkom partnera v sume 500 eur. Vzhľadom na uvedené úrad konštatoval, že život, zdravie a priaznivý vývoj maloletých detí je vážne ohrozený a narušený sociálnou nestabilitou matky a jej neschopnosťou dlhodobo garantovať

stabilné zázemie maloletých detí. Napriek negatívnym toxikologickým nálezom má úrad za to, že matka sa doposiaľ nevymanila z područia alkoholovej a toxikologickej závislosti. Všetky tieto skutočnosti sa nepriaznivo prejavujú aj na zdravom psychickom a sociálnom vývine maloletých detí. Stabilita rodiny je alkoholovými excesmi matky narušená, ekonomická, výchovná a ochranná funkcia rodinného prostredia nenaplnená a osobnosť matky nestabilná. Všetky tieto skutočnosti vážne ohrozujú maloleté deti a škodia ich zdravému vývoju. Rodina trpí existenčnými problémami a psychickým rozpoložením matky. Sociálna sieť je narušená a širšia rodina matky sa od nej dišancuje. Napriek častým intervenciám a opatreniam zo strany úradu, správanie matky nateraz neposkytuje záruky pre zabezpečovanie optimálnej starostlivosti z jej strany. Naopak stará matka maloletých detí pani I. ponúka optimálne a vhodné prostredie pre výchovu a výživu maloletých detí. S vnúčatami ju spája silná citová väzba a vzájomné porozumenie.

2. Z opatrovaneckého spisu maloletých detí súd zistil, že maloleté deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu rodičov. Dňa 21.02.2020 podala matka maloletých detí návrh na úpravu rodičovských práv a povinností, nakoľko matka s maloletými deťmi žila v spoločnej domácnosti s otcom maloletých detí len do polovice decembra 2019, kedy bol otec maloletých detí vzatý do väzby. Konanie je vedené na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 37P/36/2020. V predmetnej veci bolo uznesením sp. zn. 37P/36/2020 zo dňa 27.02.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoP/11/2020 zo dňa 07.04.2020 nariadené neodkladné opatrenie, ktorým súd otcovi uložil povinnosť dočasne prispievať na maloleté deti výživným vo výške 50 eur mesačne na každé dieťa zvlášť, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom doručenia rozhodnutia okresného súdu.

3. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

5. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

6. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

7. Podľa § 365 ods. 1 CMP, ak sa ocitne maloletý bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd neodkladným opatrením nariadi, aby bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti fyzickej alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí.

8. Podľa § 365 ods. 2 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 24 hodín od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

9. Podľa § 365 ods. 3 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením, ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

10. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti hodnoverne osvedčujúce záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana. Súd neodkladné opatrenie nariadi, ak sú osvedčené dôvody jeho nariadenia a ak je potrebné bezodkladne upraviť dané pomery. V prípade nariadenia neodkladných opatrení v konaniach vo veci starostlivosti o maloleté deti je prvoradým hľadiskom záujem maloletého dieťaťa, ktorý ako prioritný konštatuje vo svojich rozhodnutiach aj Európsky súd pre ľudské práva.

11. V prípade nariadenia neodkladného opatrenia v zmysle § 365 CMP je daná naliehavá potreba v prípade, že maloleté dieťa sa ocitlo bez akejkoľvek starostlivosti, alebo jeho život, zdravie a priaznivý vývoj je vážne ohrozený alebo narušený.

Po posúdení návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je dôvodný. Súd má za osvedčenú naliehavosť situácie a z toho vyplývajúcu potrebu úpravy pomerov voči maloletým deťom prostredníctvom neodkladného opatrenia, nakoľko maloleté deti sa v súčasnosti nachádzajú v prostredí, ktoré je pre ich zdravie a priaznivý vývoj ohrozujúce. Napriek nepretržitej spolupráce úradu (od mesiaca december 2019) s matkou, ktorej bola neustále poskytovaná odborná a sociálna pomoc, ako aj psychologické poradenstvo a asistencia, matka naďalej vykazuje známky alkoholovej a toxikologickej závislosti, čo sa prejavuje jej alkoholovými excesmi a jej nestabilnou osobnosťou. Tieto skutočnosti sa nepriaznivo prejavujú na zdravom psychickom a sociálnom vývine maloletých detí. Podozrenie zo zanedbávania starostlivosti o maloleté deti vyslovila aj rodina matky maloletých, konkrétne jej sestra a otec, ako aj stará matka maloletých detí zo strany otca maloletých. V byte, v ktorom matka žije s maloletými deťmi, bol nájdený neporiadok, porozbíjané sklo, krv na stenách a iné indície svedčiace o alkoholových excesoch matky. Maloleté deti boli údajne hladné, nahé a bez dozoru sa pohybovali po bytovom dome. Matka sa pred maloletými deťmi údajne vyjadruje vulgárne a bije ich. Rovnako prenajímateľ nehnuteľnosti, v ktorej matka žije s maloletými deťmi uviedol, že s matkou maloletých detí sú v bytovke problémy, jej správanie je neprispôsobivé a rodinu toleruje len kvôli maloletým deťom. Prenajímateľ napriek tomu jednostranne ukončil zmluvu o poskytovaní bývania rodine a stanovil termín vysťahovania do 10.01.2021. V súčasnom bydlisku matky tiež niekoľkokrát zasahovala hliadka PZ SR, kvôli výtržnostiam a podozreniam z požívania návykových látok a priestupkov vo veci občianskeho spolunažívania. V domácnosti matky sa zároveň údajne často striedajú rôzne sociálne skupiny, matka zrejme žije sexuálne intenzívne, pričom neberie ohľad na prítomnosť maloletých detí. Naposledy musela hliadka PZ SR zasahovať v byte matky večer dňa 04.01.2020, kedy matka maloletých detí bola nájdená rýchlou zdravotníckou pomocou v stave ťažkej opitosti, pričom maloleté deti sa nekontrolovane pohybovali po zariadení bez akéhokoľvek dozoru. Za súčasných podmienok má súd za to, že zdravie, ako aj priaznivý vývoj maloletých detí je vážne ohrozený. Neprijateľné správanie zo strany matky má negatívny dopad na maloleté deti, a teda je v ich najlepšom záujme, aby starostlivosť o maloleté deti bola zabezpečená v pokojnom prostredí, v ktorom maloleté deti budú mať pocit bezpečia. Súd v súlade so zásadou primárneho zachovávanie rodinných väzieb, resp. väzieb medzi maloletými deťmi a im blízkymi osobami, považuje za najvhodnejšie, aby starostlivosť o maloleté deti zabezpečovala blízka osoba maloletých detí. Takouto osobou však nemôže byť ani otec maloletých detí, ktorý sa v súčasnosti nachádza v Ústave na výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica, nakoľko bol odsúdený (zatiaľ neprávoplatne) na nepodmienečný trest odňatia slobody pre spáchanie zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona. Avšak blízkou osobou maloletých detí, ktorá je schopná a ochotná dočasne zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti, je stará matka maloletých detí, pani X. I.. Táto má jednak vytvorené vhodné materiálne podmienky pre starostlivosť a výchovu maloletých detí a jednak má s maloletými deťmi vytvorený silný citový vzťah. Maloleté deti tak budú mať možnosť byť v stabilnom prostredí, v ktorom o ne bude riadne postarané, tak po materiálnej, ako aj emocionálnej stránke. Z uvedeného dôvodu súd vyhovel návrhu navrhovateľa a maloleté deti I. dočasne zveril do starostlivosti starej matky maloletých detí.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici (§ 362 ods. 1, prvá veta CSP). Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada (§ 125 ods. 1, 2 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP). Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 1, 2 CSP). Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 ods. 3 CSP).

Toto neodkladné opatrenie je vykonateľné vyhotovením (§ 365 ods. 3 CMP).